

**Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге
Башкарма комитеты
карары**

**№8854
29.10.2025**

«2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында Дәүләт милли сәясәте концепциясе турында» 2013 елның 26 июлендәге ПУ-695 номерлы Указы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтиҗәләлеген баянлау тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрендәге 5326 номерлы Карары нигезендә, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү һәм үстерү максатында

КАРАР БИРӘМ:

1. «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.

2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү» муниципаль программасы чараларын финанслауны шәһәр бюджетының «Башка гомумдәүләт мәсьәләләре» 01.13 бүлегендә (бүлекчәсендә) каралган акчалар хисабына 45481,4 мең сум күләмендә тәмин итәргә: 2026 ел – 15143,03 мең сум, 2027 ел – 15162,02 мең сум, 2028 ел – 15176,35 мең сум.

3. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <https://nabchelny.ru> адресы буенча Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегенең рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Җитәкчесе урынбасары Н.А. Кропотовага, Башкарма комитет Җитәкчесе урынбасары, финанс идарәсе башлыгы С.Р. Мулюковага йөкләргә.

Башкарма комитет
Җитәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2025 елның 29 октябрендәге
8854 номерлы карарына
кушымта

1 бүлек. «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле
коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү»
муниципаль программасының паспорты

Муниципаль программаның исеме	«2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү» муниципаль программасы (алга таба – Программа)
Программа эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	«Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү мәсьәләсе буенча Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2010 елның 5 апрелдәге 40-ФЗ номерлы Федераль закон, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижелелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрендәге 5326 номерлы Карары
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе
Программаны үтәүчеләр	Башкарма комитетның тармак (функциональ) органнары: яшьләр белән эшләү идарәсе, жир һәм мөлкәти мөнәсәбәтләр идарәсе, физик культура һәм спорт идарәсе, мәгълүмати сәясәт һәм җәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе, Башкарма комитетның район хакимиятләре
Программаның максаты	Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларны һәм аларның Яр Чаллы шәһәрен социаль-икътисадый үстерүдә, ижтимагый-сәяси тотрыклылыкны һәм этноконфессиональ бердәмлекне саклауда катнашуын стимуллаштыру, социаль сәясәт нәтижелелеген һәм халыкка күрсәтелә торган хезмәтләр сыйфатын күтәрү, дәүләт һәм ижтимагый мәнфәгатьләр балансы нигезендә ижтимагый килешүне тәмин итү
Программаның бурычлары	1. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга мөлкәт, финанс, мәгълүмат һәм консультация ярдәме күрсәтү механизмнарын үстерү. 2. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар эшчәнлеген массакуләм мәгълүмат чараларында популярлаштыру. 3. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга өстәмә белем бирүне үстерү, сәламәт яшәү рәвешен һәм массакуләм спортны популярлаштыру,

	балаларны һәм яшьләрне патриотик тәрбияләүдә ярдәм күрсәтү. 4. Гражданның үз-үзләрен тотышының социаль куркыныч формаларын профилактикалауға, авыр тормыш хәлендә калган затларны социаль тернәкләндерүгә юнәлдерелгән СЮКБО эшчәнлегенә ярдәм формаларын камилләштерү				
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2026 - 2028 еллар Тормышка ашыру этаплары билгеләнми				
Еллар буенча бүлөп, программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	Финанслау чыганагы	Программаны тормышка ашыру еллары			
		2026 (мең сум)	2027 (мең сум)	2028 (мең сум)	Тормышка ашыруның барлык чорында (мең сум)
	Муниципаль бюджет	15143,03	15162,02	15176,35	45481,4
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
	Барлығы	15143,03	15162,02	15176,35	45481,4
	Программаны тормышка ашыруга тотыла торган акчаларның күләме Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр бюджеты, инфляция процесслары һәм икътисады хәлнең мөмкинлекләреннән чыгып аныкланырга һәм төзәтмәләр кертелергә мөмкин				
	Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	1. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның гомуми саныннан мөлкәти һәм финанс ярдәме алган социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның өлеше арту, ел саен кимендә 10,0% 2. СЮКБО тарафыннан үткәрелгән чаралар һәм ижтимагый акцияләрнең санын арттыру			
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыру системасы	Программаны үтәүгә гомуми контрольне Башкарма комитетның икътисады үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе гамәлгә ашыра				

2 бүлек. Программаны тормышка ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш прогнозы

Гражданлык жәмгыяте территориядә яшәүче, мәнфәгатләр һәм максатлар уртаклыгын аңлаган хәлдә, берләшүгә омтылучыларның һәм үз проблемаларын гына түгел, ә бәлки башка кешеләрнең проблемаларын да мөстәкыйль рәвештә хәл итәргә сәләтлеләрнең ирекле рәвештә үз-үзләрен оештыру нәтижәсе буларак барлыкка килә.

Бүгөнгө көндө жамгыратык икътисадык проблемаларны хал итү генә түгел, ә бәлки социаль-мәдәни проблемаларны хал итүдәге кыенлыктар белән дә очрашты. Социаль өлкә тармагына өстәмә финанс средстволарын жәлеп итүгә, шулай ук икътисадык ресурстарны бүлүнә оптимальләштерүгә ярдәм күрсәтү мәсьәләләрен нәтижәле хал итәргә сәләтле институтларның берсе булып «икътисадның өченче секторы» дип атала торган коммерцияле булмаган сектор тора. Шул сәбәпле, социаль өлкәгә ярдәм күрсәтү һәм халыкны социаль яклауны тәмин итү эшендә коммерцияле булмаган хужалык итү аеруча актуальлек ала.

«2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына ярдәм күрсәтү» муниципаль программасын (алга таба – Программа) эшләү Яр Чаллы шәһәренең социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларына (алга таба – СЮКБО) ярдәм күрсәтү мәсьәләсен хал итүгә системалы, комплекслы якин килү кирәклегә белән аңлатыла.

Программа «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү мәсьәләсе буенча Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2010 елның 5 апрелдәге 40-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнә. Программа шәһәрдә СЮКБОга ярдәм күрсәтү принциплары һәм формаларын, шулай ук СЮКБОга ярдәм күрсәтү буенча Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегә җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен билгели.

Әлеге Программа СЮКБОга финанс, мөлкәт, мәгълүмат һәм консультация ярдәме күрсәтүне күздә тоталар.

Югарыда санап үтелгәннәрдән чыгып, СЮКБО үсешә өчен шартлар тудыру җирле үзидарә органнары бурычларының берсе булырга тиеш. Шуңа күрә бу проблеманы максатчан программа юлы белән хал итү максатка ярашлы.

СЮКБО гражданныр һәм җирле үзидарә органнары арасында кире элемент каналы булырга, халыкта гражданлык җаваплылыгы хисе, конструктив аралашу барлыкка килүгә ярдәм итәргә тиеш.

2025 елның 1 җанварына Яр Чаллы шәһәрендә 505 коммерцияле булмаган оешма теркәлгән, алар төрле категория гражданныр белән эш алып баралар һәм халыкка социаль хезмәтләр күрсәтәләр.

2024 елда социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның Россия Федерациясә Президенты грантларын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты грантларын алу конкурсларында катнашуы турындагы мәсьәләләр буенча Башкарма комитет вәкилләре катнашында 27 очрашу үткәрелде.

Ел саен дүрт номинация буенча «Яр Чаллы шәһәренең иң яхшы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмасы» конкурсы үткәрелә. 2024 елда конкурста 16 социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешма катнашты. Башкарма комитетның 2024 елның 6 сентябрдәге 5756 номерлы карары белән расланган «Яр Чаллы шәһәренең иң яхшы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмасы» конкурсы турындагы нигезләмә нигезендә 4 җиңүче дипломнар һәм акчалата бүләк белән бүләкләнде.

2024 елда коммерцияле булмаган оешмаларның 10 проекты Россия Федерациясә Президенты грантларын бирү конкурсында җиңүче булды һәм 8,9 млн. сум күләмдә ярдәм алды.

2024 елда шәһәрдә теркәлгән 54 СЮКБО мөлкәт һәм финанс ярдәме алды.

3 бүлек. Программаны тормышка ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Максат – СЮКБОны һәм аларның Яр Чаллы шәһәрен социаль-икътисадык үстерүдә, ижтимагый-сәяси тотрыклылыкны һәм этноконфессиональ бердәмлекне

саклауда катнашуын стимуллаштыру, социаль саясат нәтижелелеген һәм халыкка күрсәтелә торган хезмәтләр сыйфатын күтәрү, дәүләт һәм ижтимагый мәнфәгатьләр балансы нигезендә ижтимагый килешүне тәмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. СЮКБОга мөлкәт, финанс, мәгълүмат һәм консультация ярдәме күрсәтү механизмнарын үстерү;

2. СЮКБО эшчәнлеген массакүләм мәгълүмат чараларында популярлаштыру;

3. Өстәмә белем бирүне үстерү, сәламәт яшәү рәвешен һәм массакүләм спортны популярлаштыру, балаларны һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча шәһәр чараларын үткәрүдә СЮКБОга ярдәм күрсәтү;

4. Гражданнарның үз-үзләрен тотышының социаль куркыныч формаларын профилактикалауга, авыр тормыш хәлендә калган затларны социаль тернәкләндерүгә юнәлдерелгән СЮКБО эшчәнлегенә ярдәм формаларын камилләштерү.

Программа 2026-2028 елларда тормышка ашырыла.

Муниципаль программаның этаплары билгеләнми.

4 бүлек. Программаның төп чаралары характеристикасы

Программа СЮКБО эшчәнлегенә ярдәм күрсәтүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләрен үз эченә ала:

- СЮКБОга мөлкәт, финанс, мәгълүмат һәм консультация ярдәме күрсәтү;
- СЮКБО эшчәнлеген массакүләм мәгълүмат чараларында яктырту;
- гражданлык килешүен ныгыту, рухи-әхлакый кыйммәтләрне саклау, ижтимагый берләшмәләр эшчәнлеген популярлаштыру;
- гражданнарның физик, рухи-әхлакый сәламәтлеген ныгыту;
- авыр тормыш хәлендә калган яшьләргә ярдәм күрсәтү.

Программаның индикаторлары

Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның зурлыгы			
	2025 ел (база)	2026 ел	2027 ел	2028 ел
Гомуми СЮКБО саныннан мөлкәт һәм финанс ярдәме алган СЮКБО өлеше, %	10,0	10,0	10,0	10,0
Шәһәрдә СЮКБО тарафыннан үткәрелгән чаралар һәм ижтимагый акцияләр саны	1170	1190	1200	1245

Исәпләү формуласы:

$$V = (A+B)/K*100, \text{ монда:}$$

A – мөлкәт ярдәме алган СЮКБОлар саны,

B – финанс ярдәме алган СЮКБОлар саны,

K – гомуми СЮКБОлар саны.

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

2026-2028 елларга Программаны финанслау күләме 45481,4 мең сум тәшкил итә, шул исәптән программаны тормышка ашыру еллары буенча:

2026 ел – 15143,03 мең сум, 2027 ел – 15162,02 мең сум, 2028 ел – 15176,35 мең сум.

Программаны финанслау чыганагы булып Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты тора.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыру механизмнары

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор (Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе) төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәмин итә, чараларны тормышка ашыру барышын һәм акчаларны нәтижәле куллануны контрольдә тотат. Программа чараларын тормышка ашыру катгый рәвештә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитетның Программаны тормышка ашыруда катнашучы тармак (функциональ) органнары Программа координаторына хисап чорыннан соң килә торган елның 15 гыйнварына кадәр аның үтәлеше турында мәгълүмат бирәләр.

Муниципаль программаларны тормышка ашыруга агымдагы мониторинг үткәрү өчен, Программаның координаторы Башкарма комитетның финанс идарәсенә һәм Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсенә икътисад бүлегенә ел саен, хисап чорыннан соң килә торган елның 1 февраленә кадәр, Программаны тормышка ашыру барышы турында хисап, нәтижәлеләген бәяләүне җибәрә.

7 бүлек. Программаның икътисадый һәм социаль нәтижәлеләген бәяләү

СЮКБО Программасын тормышка ашыру нәтижәсе булып СЮКБОны социаль мәсьәләләргә хәл итүгә актив рәвештә җәлеп итү, социаль сәясәтне тормышка ашыру өлкәсендә СЮБКО белән муниципаль берәмлек арасында партнерлык, актуаль иҗтимагый проблемаларны хәл итү юлларын бергәләп эзләү тора. СЮКБО белән партнерлык җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә ачыклыгын арттыруга һәм халыкта гражданлык җаваплылыгы, хакимият белән конструктив аралашу хисе барлыкка килүгә ярдәм итәргә тиеш.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлеләген бәяләү ел саен Программаны тормышка ашыруның бөтен срогы дәвамында гамәлгә ашырыла.

8 бүлек. Программаның максатлары, бурычлары, программаның нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм программа чаралары
буенча финанслау

№ т/б	Чаралар исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлар ы, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)		
					2025 (база)	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Максатның исеме: коммерцияле булмаган оешмаларның социаль юнәлешле эшчәнлеген һәм аларның Яр Чаллы шәһәрен социаль-иқтисади үстерүдә, ижтимагый-сәси тотрыклылыкны һәм этноконфессиональ бердәмлекне саклауда катнашуын стимуллаштыру, социаль сәясәт нәтижеләлеген һәм халыкка күрсәтелә торган хезмәтләр сыйфатын күтәрү, дәүләт һәм ижтимагый мәнфәгатьләр балансы нигезендә ижтимагый килешүне тәмин итү.											
Бурычның исеме: 1. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга мөлкәт, финанс, мәгълүмат һәм консультация ярдәме күрсәтү механизмнарын үстерү											
1.	Патриотик тәрбия өлкәсендә чаралар оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2026-2028	Чаралар саны	5 тән ким түгел	5 тән ким түгел	5 тән ким түгел	5 тән ким түгел	14 400,0	14 400,0	14 400,0
2.	Махсус хәрби операция ветераннарына, шулай ук аларның гаилә әгъзаларына социаль характердагы хезмәтләр,	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2026-2028	Хезмәтләр саны	300 дән ким түгел	300 дән ким түгел	300 дән ким түгел	300 дән ким түгел	-	-	-

	консультациялар, матди ярдәм, психологик ярдәм күрсәтү, аларны реабилитациялүгә булышлык итү										
3.	Торак булмаган бүлмәләрдән түләүсез файдалану шартларында СЮКБОга мөлкәт ярдәме күрсәтү	Башкарма комитетның жир һәм мөлкәти мөнәсәбәтләр идарәсе	2026-2028	СЮКБО саны	46	46	46	46	-	-	-
4.	СЮКБОга торак булмаган бүлмәләр өчен аренда түләвеннән азат итү рәвешендә ташламалар бирү	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе	2026-2028	СЮКБО саны	3	3	3	3	-	-	-
5.	Элемтә хезмәтләреннән файдаланган өчен чыгымнарны компенсацияләү, иҗтимагый оешмаларга коммуналь	Башкарма комитетның район хакимиятләре	2026-2028	Оешмалар саны	4	4	4	4	493,03	512,02	526,35

	түлөүлөрне түлөү										
6.	Дәүләт ярдәме алучы СЮКБО реестрын алып бару	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе	2026-2028	СЮКБО саны	56	56	57	58	-	-	-
Бурычның исеме: 2. Массакүләм мәгълүмат чараларында социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар эшчәнлеген популярлаштыру											
7.	Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында СЮКБО эшчәнлегенә турында мәгълүмат урнаштыру	Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгәтьчелек белән элемтә идарәсе	2026-2028	Басмалар саны	10	10	11	12	-	-	-
8.	Башкарма комитет вәкилләре белән берлектә СЮКБОның эш очрашуларын оештыру һәм үткөрү	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе	2026-2028	Очрашулар саны	4	4	4	4	-	-	-
9.	«Яр Чаллы шәһәренең иң яхшы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмасы» конкурсын үткөрү	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе	2026-2028	Конкурслар саны	1	1	1	1	250,0	250,0	250,0

Бурычның исеме: 3. СЮКБОга өстәмә белем бирүне үстерү, сәламәт яшәү рәвешен һәм массакуләм спортны популярлаштыру, балаларны һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча шөһәр чаралары үткәрүдә ярдәм күрсәтү											
10.	Спорт төрләре буенча ярышларга әзерлек һәм аларны үткәрүдә СЮКБОга физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт юнәлешендә консультация һәм оештыру ярдәме күрсәтү	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	2026-2028	Мөрәжәгатъләр саны	20	20	20	20	-	-	-
Бурычның исеме: 4. СЮКБОның граждaннарның үз-үзләрен тотуның социаль куркыныч формаларын профилактикалауга, авыр тормыш хәлендә булган затларны социаль реабилитацияләүгә юнәлдерелгән эшчәнлегенә ярдәм формаларын камилләштерү											
11.	СЮКБО ягынан халыкның аерым төркемнәренә (наркотик кулланучыларга, мигрантларга һ.б.) социаль-психологик һәм медицина ярдәме күрсәтү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2026-2028	Күрсәтелгән хезмәтләр саны	850	860	860	875	-	-	-
12.	Бәйлелеккә дучар булган граждaннар	Башкарма комитетның	2026-2028	Кеше саны	300	310	320	350	-	-	-

	өчен социаль- психологик хезмәтләр күрсәткәндә СЮКБОга мәгълүмат- консультация ярдәме күрсәтү	яшьләр белән эшләү идарәсе									
	Барлығы:								15143,03	15162,02	15176,35

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева